

Izaha vsak četrtok
in velja s poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tis-
kovnega društva do-
livajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokoptal se ne vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrtice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldna.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 30. januarja 1902.

Tečaj XXXVI.

Pomagajte vinogradnikom!

Biti poslanec pete kurije na Spodnjem Štajerskem in pisati gospodarsko-politične članke, ki bi se z veseljem čitali pri vseh spodnještajerskih posestnikih, to dvoje se nam zdi jako težavna stvar. Če govoriš ali pišeš, naj bi se kaj storilo, da se zviša cena žitu, potem murski, dravski in še nekateri drugi poljanci veselo z glavo prikimavajo, češ, tako je prav. A samo oglej se in za hrbtom ti stoje s hudim obrazom različni planinci, ki si morajo žito kupovati, ti pa pretijo z roko, češ, da boš nam tiho! In če se potegujemo, naj se les podraži, so planinci veselih obrazov, poljanci pa se kisko drže ter pravijo, da je les že itak predrag. In tako je cela vrsta reči, o katerih je na Spodnjem Štajerskem težko zavzeti tako stališče, da bi bilo vsem prav.

Nekaj pa je, za kar smo menda vsi Spodnještajerci navdušeni, to so naši vinogradi. Tem preti sedaj velika nevarnost po trtni uši. Kmalu ne bo kraja, kjer bi ne bilo te golazni. Za vinograde bi nam bilo vsem Štajercem žal, planincem in poljancem. Zato gotovo tudi nihče ne more zameriti, ako se vsi naši poslanci toplo potegujejo za vinogradništvo na Spodnjem Štajerskem. Gospod poslanec R o b i č je v proračunskem odseku med drugim poljedelskega ministra opozarjal tudi na različne zahteve in potrebe spodnještajerskih vinogradnikov. Posebno velike važnosti pa je, kar je dosegel po večletnem naporu in trudu g. poslanec Ž i č k a r glede brezobrestnih posojil. Prej je smela država

samo toliko podpore dati vinogradnikom, kolikor je je dala dežela. Ker pa so dežele skope, posebno pa še štajerska dežela nasproti Slovencem, zato bi se slovenskim vinogradnikom ne moglo nikdar pomagati do sape. No, sedaj je tudi ta lesa padla. Po večletnem prizadevanju Žičkarjevem se je vendar sprejel v državni zbornici zakon, ki določa, da sme država dati tudi več podpore kakor znaša deželna podpora svota.

Spodnještajersko vinogradništvo je sedaj v najhujši dobi. Sedaj je v onem stanju, da ne ve, ali bo kmalu umrlo, ali pa si bo zopet pomagalo na noge. Za to pa je treba, da se sedaj priskoči našemu vinogradništvu na pomoč.

Ako bi kaka obrtna ali trgovska panoga bila v tako slabem položaju, kakor je naše vinogradništvo, mi ne dvomimo, da bi se ji vrgli za zdravilo milijoni in milijoni od države. Da ne govorimo neresnice, spominjamo le, koliko milijonov se je dalo za podporo parobrodnemu društvu Lloyd! Ako se morajo opustiti naši vinogradi, in opustiti se bodo morali, ako ne bo od nikoder zdatne pomoči, potem bode opustilo na tisoče in tisoče kmetijskih rok tudi delo na domači zemlji ter si poiskalo ugodnejšega podnebja.

Mi upoštevamo in hvalimo dosedanjo skrb naših poslancev za slovenske vinograde. Opozarjamo jih le, da se z njihovim dosedanjim delovanjem, žal, nevarnost ni odstranjena, ampak da bodo morali še naprej skrbeti za to važno panogo slovenskega gospodarskega življenja. Vinogradnik potrebuje pomoči in je prosil od Vas, pomagajte mu torej

kot varuhi ljudskega blagra, da se postavi vinogradništvo zopet na trdne noge.

Domača knjižnica.

I. Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1902.

Najslavnejša pa tudi najiminennejša družba na Slovenskem je gotovo družba svetega Mohorja, ki vsako leto da svojim udom šest prelepih knjig pobožne, zabavne in podučne vsebine. Njene knjige so pač najprimernejše za vsako domačo knjižnico, zakaj one v vsakem oziru ustrezajo potrebam slovenskega naroda. Kdor je le nekaj let Mohorjan, pa že ima prav lepo domačo knjižnico. Zato bi je naj ne bilo slovenske hiše, ki bi ne imela Mohorjevih knjig. So župnije, kjer je družba Mohorjeva zelo razširjena, so pa še — žal — tudi mnoge župnije, v katerih je le malo Mohorjanov. In vendar niso nikjer tako po ceni knjige, kakor pri družbi Mohorjevi.

Povsod po Slovenskem sedaj poverjeniki pridno nabirajo ude za to leto. Čez mesec dnij bo nabiranje že sklenjeno. Lansko leto je število udov najbolj padlo v naši lavantinski škofiji, namreč za 2025 udov. Da se ta upadek popravi, treba napeti vse moči. Naprej, ne nazaj! to bodi vodilo naših poverjenikov, in marsikje se bo število udov pomnožilo. Saj pa knjige za l. 1902 tudi v polni meri zaslužijo, da na vse načine delujemo za njih razširjanje. Sledeče knjige dobimo od družbe jeseni;

1. Z g o d b e s v. p i s m a, IX. zvezek. S tem zvezkom bo končan prvi del, namreč

Listek.

Iskrice.

Iz dnevnika † dr. Iv. Križaniča priobčil dr. Fr. K. (Konec.)

9. Spomin na rajno mater.

V zadnjem listu pred svojo smrtjo so mi moja mati pisali: »Rad moli, da te sveti Duh ne zapusti. Zdaj se bližajo za te najbolj nevarni časi (bil sem takrat v šesti latinski šoli). Usmili se svoje uboge duše, ki bo večno v peklu gorela, ako se spridiš.« — Zlati nauk — zlate mame!

10. Ples.

Nocojsno noč so v kazini — pod mojimi okni — preplesali. Solnce je že posijalo na božji svet, ko so zadnje plesalke mrtvih lic, kalnih oči, razdrapane odhajale, in ko so lahkoživni plesalci opijanjeni svoje težke glave spravljali na vozove. Plesalke so se glasno smejale; toda to ni bil mehki smeh vesele nedolžnosti, nego glas lesenih regetulj.

Doma se potem mladi gospodič vrže na posteljo. Njegovo spanje je nemirno, njegova domišljija polna golazni. Strast ga ne trpi v postelji, žene ga naprej med tovariše in tovarišice prejšnje noči. Tudi gospica težko glavo nemarno predeva semtertje, in ko se

proti poldnevu vzdigne iz perja, tava omamljena po hiši. Mati opazi, da je hčerka črna, in da ni pri oblačenju tako sramežljiva kakor sicer. Mati je zbog tega vznemirjena; vest jo pika in jej očita, zakaj je mladi cvet nesla na tako okužen zrak.

Najdalje spi gospodar, in ko se prebudi, mu beli skrb glavo, koliko je noč stala in kako bo moči temo pregnati iz mošnje. Skrbno se obleče, parkrat zarohni nad ženo, potem pa odhajajoč zaloputne vrata, da okna zažvenketajo. Zvečer se mu ne mudi domov; domači pa se nekoliko prej spravljajo k počitku, boje se očetovega prihoda.

To jutro tudi nikdo v hramu ni mislil na jutro molitev, razven pobožne dekcle, ki je bila že iz cerkve prišla, preden se je gospoda vračala iz plesišča. — Ples je res hudič izmislil!

«Ako hčerke hočejo plesati, naj vedo, da pošteni otroci nikdar ne plešejo, temuč le, zakaj na pravi, pošteni in sramežljivi deklini se takšna lahkomisljenost nikoli ne zapazi.» Sv. Ambrozij (l. 3. de virg.).

Sv. Bazilij: «Pri plesu izgubijo samic nedolžnost, zakonske pa zvestobo proti svojemu soprogu.» (Contr. Jul.). «Če se že plesalec po sili s telesom greha obrani, vendar se večinoma in skoro vselej njegova duša pohujša in omadežuje.»

Sv. Efreim: «Kjer soglasje godbe milo doni ter vse pleše in skače, ondi je za moške tema, za ženske poguba, za angele žalost, za pekel pa praznik in veselje.» (De lud. christ). «Nemogoče je, tukaj s hudimi duhovi plesati in tamkaj (v nebesih) z angeli se veseliti.»

Sv. Avgustin: «Boljše je ob nedeljah in praznikih orati kakor plesati, ker bi namreč z oranjem, čeravno je tudi smrten greh, Boga vendar manj žalili, kakor s plesom.» «Ples je kolobar, v čigar sredini je hudič, v okrožju pa njegovi angeli.»

Sv. Krizostom: «Bog nam ni dal nog, da bi skakali kakor bedaki, temuč da bi pošteno hodili kakor angeli.»

Sv. Francišek Saleški: «Ples je predigra nečistosti, želo nasladnosti in olajšanje razuzdanosti.»

Cicilijanski kralj Kliten je za svojo ljubo hčerko Agarijezijo iskal ženina. Najbolj všeč mu je bil Hipoklit, sin Tisandrov. Napravi tedaj ples. Hipoklit je strastno plesal, Kliten pa je djal: «Tisandrovič, ti si zakon zaplesal.» Kralj je namreč prav mislil, da Hipoklit, ki je v plesu tako izurjen, v drugih rečeh ne bo kaj prida.

Ptičar vabi ptice z žvižganjem, hudič nedolžne z godbo. — Kadar gre deklica na ples, nese nedolžnost na prodaj, kadar pleše,

Današnji list ima „N a š D o m“ kot prilogo!

